

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

I cesta může být cíl

1	Identifikační údaje.....	3
2	Charakteristika školy.....	4
3	Charakteristika ŠVP.....	11
4	Učební plán.....	30
5	Učební osnovy.....	34
5.2.1	MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE.....	42
5.3	INFORMATIKAF.....	45
5.4	ČLOVĚK A JEHO SVĚT.....	49
5.5	UMĚNÍ A KULTURA.....	58
5.5.2	VÝTVARNÁ VÝCHOVA.....	62
5.6	ČLOVĚK A ZDRAVÍ.....	64
5.6.1	TĚLESNÁ VÝCHOVA.....	65
5.7	ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE.....	69
5.7.1	ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE.....	70
6	Hodnocení výsledků vzdělávání žáků.....	73
6.1	Pravidla pro hodnocení žáků.....	73
6.1.1	Způsoby hodnocení.....	73
6.1.2	Kritéria hodnocení.....	73
	Příloha č. 1.....	74

1 Identifikační údaje

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP: ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Motivační název: I cesta může být cíl

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Základní škola a mateřská škola Zlatníky – Hodkovice

ADRESA ŠKOLY: Zlatníky-Hodkovice, Náves sv. Petra a Pavla 41, Dolní Břežany, 25241

JMÉNO ŘEDITELE ŠKOLY: Mgr. Ivana Jelínková

KONTAKT: e-mail: info@zlataskola.cz tel: 734 441 022

IČ: 70996610

IZO: 000241873

RED-IZO: 600053351

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Obec Zlatníky - Hodkovice

ADRESA ZŘIZOVATELE: Zlatníky-Hodkovice, Náv.sv.Petra a Pavla 113, 25241 Dolní Břežany

KONTAKTY: e-mail: zlatniky@zlatniky.cz

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST OD: 1. 9. 2023

VERZE ŠVP: 3

ČÍSLO JEDNACÍ: ZŠ/45/2023

DATUM PROJEDNÁNÍ VE ŠKOLSKÉ RADĚ: 31. 8. 2023

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 31. 8. 2023

.....
ředitel školy

Mgr. Ivana Jelínková

.....
Razítko školy

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola a mateřská škola Zlatníky – Hodkovice je příspěvková organizace zřizovaná Obcí Zlatníky-Hodkovice. Škola je plně organizovaná jen s 1. stupněm základního vzdělání a mateřskou školou. Škola má celkem pět součástí.

- Mateřská škola s kapacitou 46 dětí
- Základní škola s kapacitou 98 žáků
- Školní družina s kapacitou 68 žáků
- Školní jídelna s kapacitou strávníků 175
- Školní výdejna s kapacitou 98 strávníků

2.2 Umístění školy

Škola je umístěna v centru obce na oploceném pozemku s hřištěm, venkovní učebnou a zázemím.

2.3 Charakteristika žáků

Naše škola je určena pro žáky pouze 1. stupně základní školy. Zaměřuje se proto na úzkou spolupráci s mateřskou školou, abychom optimalizovali přechod dětí do školy.

Skladba žáků je různorodá. Do školy dochází děti starousedlíků stejně jako žáci z okolních obcí. Tím, že škola má menší počet žáků, je zajištěn individuální přístup, umožňuje žákům rozvíjet se ve svém tempu. Individuálním přístupem a propojeností při projektové výuce mezi třídami, nabízíme velice kreativní prostředí pro vzdělávání.

Žáci obvykle docházejí z blízkého okolí (spádové oblasti). Pro přepravu do školy nejčastěji cestují automobily rodičů, pěšky, veřejnou hromadnou dopravou. Školu navštěvuje 0–5 % žáků cizích státních příslušníků. Škola je připravená na integrované žáky s tělesným znevýhodněním. Zároveň ve škole integrujeme žáky s specifickými vzdělávacími potřebami, kterým můžeme nabídnout pomoc školního psychologa a podporu speciálního pedagoga.

2.4 Podmínky školy

Škola poskytuje vzdělání žákům pouze v 1–5. ročníku. Každý ročník má svoji kmenovou třídu. Škola má k dispozici dvě oddělení školní družiny.

Školní Budova školy prošla v minulých letech rozsáhlou rekonstrukcí a přístavbou v letech 2014–2016. Má 5 kmenových tříd, 1 mediatéku, sborovnu, ředitelnu, zasedací místnost, kabinet a školní jídelnu-výdejnu. Obědy jsou dováženy z MŠ. Od jara 2024 budou mít žáci k využití venkovní učebnu na pozemku školy.

Při škole funguje školní družina, která má dvě samostatná oddělení. Každé oddělení je v kmenové třídě.

Pro výuku tělesné výchovy a při odpoledních aktivitách využíváme tělocvičny a hřiště Sokolu Zlatníky – Hodkovice. Při současné rekonstrukci školy došlo i na úpravu přilehlého hřiště, které získalo úplně nový bezpečnostní povrch pro různé míčové hry, bylo doplněno novými herními prvky a opatřeno lavičkami, které slouží k odpočinku a relaxaci žáků hlavně v odpoledních hodinách, ale i k relaxaci o velké přestávce v případě příznivého počasí.

Každá třída disponuje odpovídajícím digitálním vybavením. Ve třídách nalezneme počítače, televizi či tablety pro využití během výuky. V každé třídě se nachází výškově stavitelný nábytek, aby výška odpovídala požadavkům žáků.

Rekonstrukcí vznikla mediatéka, která bude sloužit jednak pro potřeby výuky literatury, čtení a hudební výchovy. V odpoledních hodinách tuto místnost může využívat i družina pro relaxaci a odpočinek žáků.

Ve škole se snažíme zajistit žákům co nejpestřejší využití volného času. Nabídka kroužků se mění se zájmem žáků a rodičů. Spolupracujeme s organizacemi v obci či nejbližších vesnicích.

Naší snahou je více otevřít školu rodičům a veřejnosti, z toho důvodu pořádáme mnoho školních i mimoškolních akcí. Ve vybraných letech pro žáky zajišťujeme ozdravné pobyty v přírodě.

2.5 Vlastní hodnocení školy

2.5.1 Cíle a kritéria autoevaluace

Obecně hlavním cílem autoevaluace je zhodnocení stavu školy podle různých kritérií. Tyto informace pak slouží jako zpětná vazba ke stanovení dílčích cílů, jenž vedou k zefektivnění výuky a zkvalitnění školního vzdělávacího programu.

2.5.2 Nástroje autoevaluace

- Analýza školní dokumentace
- anketa pro rodiče, anketa pro učitele
- anketa pro žáky, hospitace ředitele
- vzájemné hospitace pedagogů v hodinách i jiných školách
- konzultace mezi pedagogy
- popř. s pedagogy okolních škol
- zjišťování a vyhodnocování výsledků vzdělávání žáků
- schránka důvěry
- konzultace s žáky a rodiči
- sebehodnocení žáků i učitelů

2.5.3 Časové rozvržení autoevaluačních činností

1. období – 1. čtvrtletí (září – listopad)

a) materiální, technické, ekonomické a hygienické podmínky školy

- provozní porady, pedagogická rada
- rozhovory s rodiči (osobní konzultace)
- rada školy

b) individuální vzdělávací potřeby žáků

- provozní porady, pedagogická rada
- třídní schůzky, individuální pohovory s rodiči a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

c) školní klima

- dotazník pro žáky
- provozní porady
- schránka důvěry
- řešení výchovných problémů
- metodická prevence vedená školním psychologem

d) výuka

- konzultace a rozbor vypracovaných tematických plánů
- dlouhodobé i krátkodobé projekty

2. období – 2. čtvrtletí (listopad – leden)

a) výuka a výsledky vzdělávání

- pedagogická rada, písemné práce, pololetní hodnocení
- dotazník pro žáky
- konzultační hodiny pro rodiče a žáky

b) klima ve třídě a ve škole

- dotazník pro žáky
- konzultační hodiny
- pedagogická rada
- minimálně preventivní program

c) hodnocení ŠVP a jeho plnění

- pedagogická rada
- konzultační hodiny
- studium žákovských prací, dokumentace žáků

d) hodnocení práce učitelé

- hospitační činnost
- rozbor dalšího vzdělávání
- pedagogická rada, provozní porady

3. období – 3. čtvrtletí (leden–březen)

a) hodnocení žáků

- sebehodnocení
- výsledky žáků u přijímacích řízení na víceletá gymnázia
- rozbor klasifikačního řádu

4. období – 4. čtvrtletí (duben–červen)

a) spolupráce s rodiči a veřejností

- rada školy
- rozbor mimoškolních akcí a reakce veřejnosti
- třídní schůzky, osobní konzultace
- pedagogická rada

b) hodnocení ŠVP

- realizace v praxi
- provádění nutných úprav
- hodnocení a individuální péče o žáky
- výuka a výsledky vzdělávání

Spolupráce s dalšími institucemi

Škola velice úzce spolupracuje s Obecním úřadem Zlatníky-Hodkovice , který je zřizovatelem.

Dobrou spolupráci máme i s dalšími organizacemi v obci:

- Sokol Zlatníky – Hodkovice – možnost využívat hřiště a tělocvičnu
- Hasiči – pomoc při přípravě akcí
- OÚ – účast žáků na vítání občánků a akcích týkajících se Vánoc
- Rybářský spolek

2.6 Formy spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery

Společné akce žáků a rodičů: konzultace dětí a rodičů s učiteli u daného předmětu, mimoškolní akce (výlety, exkurze), ostatní slavnosti, třídní schůzky, vánoční slavnost.

Pravidelné školní akce: den otevřených dveří, divadlo, jarmark, sezónní besídky, formální setkávání učitelů a rodičů na třídních schůzkách. Rodiče jsou informováni o činnosti školy prostřednictvím webových stránek školy, vývěsky prostřednictvím e-mailové korespondence třídních učitelů s rodiči a pomocí programu Edupage.

2.7 Charakteristika pedagogického sboru

Ve škole pracuje tým učitelů složený z 5 učitelek, 2 učitelů, 2 vychovatelky a 2 asistentky pedagoga. .

Všichni pedagogové se dále vzdělávají v rámci rozličných kurzů, seminářů a dalšího vzdělávání Škola disponuje školním psychologem pro pomoc a radu žákům, rodičům i zaměstnancům školního zařízení.

2.8 Dlouhodobé projekty

Škola je zapojena do realizace dlouhodobých projektů

- Ovoce do škol
- Mléko do škol.
- Doučování žáků škol – Realizace investice 3.2.3 Národního plánu obnovy
- Národní plán obnovy – prevence digitální propasti
- Obědy škol

Na škole probíhají pravidelné každoroční akce:

- slavnostní zahájení nového školního roku
- drakiáda
- Co už umím ...
- spaní ve škole
- rozsvěcení vánočního stromu
- vánoční dílny
- vánoční jarmark
- velikonoční dílny
- velikonoční jarmark
- Dny otevřených dveří
- oslava Dne dětí
- zahradní slavnost a rozloučení se s „páťáky“ a přivítání budoucích prvňáčků
- ekologický projekt – sběr tříděného odpadu

2.9 Mezinárodní spolupráce

Snahou školy je zajistit pro nejvyšší ročníky každoroční pobyt ve velké Británii. Jedná se o projekt, do kterého zapojíme cca 10 žáků z nejvyšších ročníků, kteří jedou do Británie rozšířit svojí schopnost komunikace v anglickém jazyce.

3 Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy

Naše škola vychází z obecných vzdělávacích cílů, klíčových kompetencí RVP ZV.

3.2 Výchovně a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Co chceme:

- chceme bezpečné a vlídné prostředí založené na vzájemné důvěře
- chceme otevřeně komunikovat s rodiči a zákonnými zástupci
- chceme, aby naše škola byla centrem kultury a vzdělanosti
- chceme žáky naučit zodpovědnosti, samostatnosti, cílevědomosti, respektovat práci druhých, práci v kolektivu
- chceme upevňovat tradice školy a obce
- chceme v žácích upevnit kladný vztah k životu a k životnímu prostředí a vytvářet u žáků základy pro zdravý životní styl a ochranu životního prostředí
- chceme se podílet na rozvoji fyzického a duševního zdraví žáků
- budeme podporovat multikulturní cítění žáků, komunikaci v cizích jazycích a počítačovou gramotnost
- povedeme žáky k tvořivému myšlení a logickému uvažování v širších souvislostech
- vést žáky k vyjádření svých vlastních myšlenek slušnou formou
- povedeme žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, kulturám a duchovním hodnotám

Žáci jsou vedeni ke spolupráci a vlastnímu objevování odpovědí na zadané úkoly. Žáci se učí, že nabytí vědomosti lze na základě své vlastní činnosti a tyto vědomosti, aby žáci dále aktivně využívali v dalším vzdělání a životě

3.2.1 Kompetence k učení

- pro efektivní učení využíváme vhodné způsoby, metody a strategie
- podporujeme ochotu k dalšímu studiu a celoživotnímu vzdělávání
- motivujeme k učení, k touze po nových informacích
- klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací
- žáky vedeme k sebehodnocení
- individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch
- umožňujeme realizovat jejich nápady a tvořivost
- učíme je práci s chybou

3.2.2 Kompetence k řešení problémů

Činnostní učení je založeno na předkládání problémů a úkolů ke konkrétnímu řešení každým žákem, dbáme na to, aby se žáci v úkolu orientovali, přitom:

- vyhledáváme problémové situace, k jejich řešení využíváme získané vědomosti a dovednosti, vedeme je k obhajobě jejich vlastních řešení
- vedeme žáky k vytváření postojů k problémům
- používáme kritické myšlení a možnost obhajoby vlastního rozhodnutí
- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémových situací
- vedeme je k zodpovědnosti za svá rozhodnutí
- vedeme žáky k práci s chybou jako s příležitostí hledat správné řešení

3.2.3 Kompetence komunikativní

K rozvíjení této kompetence poskytuje činnostní učení ve všech vyučovacích předmětech v 1. a 2. období mnoho vhodných příležitostí. K utváření této kompetence:

- vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli, rodiči a ostatními
- učíme je obhajovat vhodnou formou vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných
- podporujeme přátelskou atmosféru mezi žáky a pedagogy

- vyžadujeme souvislé odpovědi, dbáme na kulturní písemný i ústní projev
- umožňujeme žákům prezentaci výsledkům své práce před spolužáky i rodiči

3.2.4 Kompetence sociální a personální

Individuální činnosti zařazované do výuky jsou střídány s činnostmi žáků ve dvojicích, což vyžaduje spolupráci. Proto:

- organizujeme práci ve skupině i v týmu, vytváříme spolu s žáky pravidla práce
- podílíme se na utváření příjemné atmosféry v týmu, ohleduplně a s úctou jednáme s druhými lidmi
- podporujeme sebedůvěru a samostatný rozvoj, rozvíjíme pocit sebeuspokojení a sebeúcty
- upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společně cíle
- respektujeme dohodnutá pravidla

3.2.5 Kompetence občanské

Činnosti učení prolíná výukou ve všech předmětech, žáci vzájemně komunikují, diskutují o problému, sdělují si různé zážitky.

- učíme správně reagovat v běžných krizových situacích a mimořádných událostí, zdůrazňujeme důležitost spolupráce při katastrofách
- seznamujeme s pravidly poskytování první pomoci a pravidly bezpečnosti v dopravním provozu a obrany vlasti
- třídíme odpad
- umožňujeme vžít se do rolí v různých životních situacích a řešit je
- vedeme k sebeúctě a úctě k ostatním
- respektujeme názory ostatních
- zdůrazňujeme rovnost lidí a potřebu vzájemné spolupráce
- učíme myslet v souvislostech
- formujeme volní a charakterové vlastnosti
- připomínáme kulturní tradice

3.2.6 Kompetence pracovní

Tato kompetence se rozvíjí ve všech vyučovacích předmětech.

- dbáme na ochranu zdraví při práci
- pro modelové situace využíváme aktuální problémy z běžného života
- poukazujeme na možná rizika a hledáme cesty k jejich minimalizaci
- správně a bezpečně používáme různé pracovní nástroje
- odvádíme práci v co nejlepší klasice a co nejehospodárněji
- domlouváme se na pravidlech bezpečného chování
- chybu využíváme k dalšímu učení
- vedeme žáka k odpovědnosti při ochraně životního prostředí
- respektujeme hygienická pravidla a ochranu při práci
- hodnotíme a sebehodnotíme, používáme zpětnou vazbu
- efektivně organizujeme vlastní práci
- používáme různé zdroje k získávání informací

3.2.7 Kompetence digitální

Tato kompetence se prolíná do většiny předmětů, kdy žáci se seznamují s novou technologií a

- připravujeme žáky na život ve světě digitálních technologií
- žák dokáže sebejistě, kriticky a odpovědně používat digitální technologie a interagovat s nimi při výuce, v práci a při účasti na dění ve společnosti.
- Zahrnuje informační a datovou gramotnost, komunikaci a spolupráci, mediální gramotnost, tvorbu digitálního obsahu (včetně programování), bezpečnost (včetně schopnosti snadno se pohybovat v digitálním prostředí a kompetencí souvisejících s kybernetickou bezpečností)

- Žák se učí otázkám souvisejícím s duševním vlastnictvím, řešení problémů a kritické myšlení.

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory:

PLPP sestavuje třídní učitelka nebo učitelka konkrétního předmětu za pomoci výchovného poradce. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení správných metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu:

V případě podpůrného opatření pro žáky od třetího stupně podpory bude pro tvorbu IVP využívána podpora poradny. Doporučená úroveň, která je stanovena pro 3. a 5. ročník bude na základě doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště a metodická podpora na Metodickém portále RVP:CZ

Žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními

V případě, že se u některého z žáků začínají objevovat příznaky vývojových poruch učení, v prvním kroku navrhne třídní učitel PLPP, pokud opatření nejsou dostatečná a i přesto žák nedosahuje lepších výsledků, po dohodě s rodiči žáka posíláme do pedagogicko – psychologické poradny nebo speciálního poradenského centra. Na základě výsledku vyšetření zpracováváme IVP. Při hodnocení těchto žáků přihlížíme na SPU. Takovému žákovi zabezpečíme individuální péči. Používáme specifické učebnice i pomůcky a materiály, které žákům umožní lépe pochopit probírané učivo.

Při klasifikaci těchto dětí přihlížíme k vývojové poruše a hodnotíme s tolerancí. Pokud zákonní zástupci požádají o slovní hodnocení bude jejich žádost projednána.

Pro některé žáky jsme získali asistenta pedagoga.

Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami:

1. třídní učitel – vytipuje žáky, kteří budou potřebovat nějakou formu podpory

2. výchovná poradkyně – konzultuje postupy s vyučujícími, metodicky je vede. Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením

3. specializovaná pracoviště – pedagogicko-psychologická poradna, speciální pedagogická centra, příp. jiná odborná pracoviště

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

v oblasti organizace výuky:

- zadávat kratší úlohy
- časté opakování učiva
- využívání skupinové práce výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- střídání forem a činností během výuky
- využívat pomůcek, materiálů při vyučování
- pravidelný režim, často zařazovat relaxační chvíle
- pokud je porucha většího rozsahu – umožnit působení asistenta pedagoga ve třídě

v oblasti metod výuky:

- názorně demonstrační – pozorování předmětů a jevů, předvádění, demonstrace
- metody praktické – nácvik pohybových a pracovních dovedností, pracovní činnosti, výtvarné činnosti
- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- tolerovat pomalejší tempo

Tyto metody je vhodné upřednostňovat před metodami slovními

Přehled předmětů speciálně pedagogické péče:

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole zařazeny podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory tyto předměty speciálně pedagogické péče: rozvoj grafomotorických dovedností, logopedická intervence pro žáky se závažnými poruchami řeči, rozvíjení sluchového vnímání, prostorová orientace. V rámci podpůrných opatření je na naší škole vytvořen předmět Speciálně pedagogická náprava, ve kterém žáci dle doporučení PPP/SPC napravují od 2. stupně své speciální potřeby. Je dbáno na individuální přístup.

3.4 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Výchova a vzdělávání žáků nadaných vyžaduje náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých vyučovacích předmětech. Tito žáci mají totiž své specifické vzdělávací potřeby.

IVP mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP ředitelce školy, která je zaznamená do školní matriky.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole
- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů, projektů
- nabídka zájmových aktivit

- občasné vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka
- příprava a účast na soutěžích

3.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata

- průřezová témata tvoří povinnou součást základního vzdělávání
- všechna průřezová témata musí být zařazena na 1. stupni, ale nemusí být obsažena v každém ročníku
- průřezová témata je možné zařadit do ŠVP jako integrativní součást realizovaných vzdělávacích obsahů; způsob realizace průřezových témat a stanovení časové dotace v jednotlivých ročnících je v kompetenci školy

1. Průřezové téma - VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA						
		1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Občanská společnost a škola	škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech OSV	průběžně ve všech předmětech OSV	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
	způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech OSV	průběžně ve všech předmětech OSV	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech
	formy participace žáků v životě školy a místní komunity, význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy (žákovských rad či parlamentů)	vytváření třídních pravidel	vytváření třídních pravidel	vytváření třídních pravidel	vytváření třídních pravidel	vytváření třídních pravidel
Občan, občanská společnost a stát	občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (tj. znalý svých práv a povinností, schopný je aktivně uplatňovat, přijímající odpovědnost za své postoje a činy, angažovaný a zainteresovaný na zájmu celku)	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
	práva a povinnosti jednotlivce (občana) a Listina základních práv a svobod	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
	úloha občana v demokratické společnosti				VI – stát a státní činitelé	
	základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciaci, různorodost, vláda zákona)					VI - státoprávní uspořádání ČR

	principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, o dorozumívání a nedorozumění, zdroje konfliktů)	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	AJ - srovnání ČR a anglicky mluvících zemí; průběžně	průběžně ve všech předmětech
Formy participace občanů v politickém životě	volební systémy a demokratické volby; politika a parlamentní, krajské a komunální volby; obec jako základní jednotka samosprávy státu			Prv - obec		VI - ČR demokr.stát
	společenské organizace a hnutí	Vv - soutěž PO	Vv - soutěž PO	Vv - soutěž PO	Vv - soutěž PO	VI - ČR demokr.stát Vv - soutěž PO
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	demokracie jako protíváha diktatury a anarchie				VI - náš stát	VI - ČR demokr.stát
	principy demokracie	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
	demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech

2. Průřezové téma - VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

		1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Evropa a svět nás zajímá	rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa	Prv - moje prázdniny ČJ - slohové práce	Prv - moje prázdniny ČJ - slohové práce	Prv - moje prázdniny ČJ - slohové práce	Prv - moje prázdniny ČJ - slohové práce	ČJ - slohová práce moje prázdniny
	místa, události a artefakty blízkého okolního prostředí mající původ či vztah k Evropě a světu					VI - Rakousko, Německo, Polsko, Slovensko
	naši sousedé v Evropě				VI - naše republika a sousední státy	VI - ČR v Evropě
	život dětí v jiných zemích	ČJ - literární texty	ČJ - literární texty	ČJ - literární texty	AJ - srovnání ČR a anglicky mluvících zemí; ČJ - literární texty	VI – svět
	lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy	HV - zpěv písní; ČJ - literární texty, AJ - písně a tradice	HV - zpěv písní; ČJ - literární texty, AJ - písně a tradice	HV - zpěv písní; ČJ - literární texty, AJ - písně a tradice	HV - zpěv písní; ČJ - literární texty, AJ - písně a tradice	HV - zpěv písní

Objevujeme Evropu a svět	naše vlast a Evropa				VI - naše republika a sousední státy	VI - ČR v Evropě, Evropa – EU
	evropské krajiny					VI – Evropa
	Evropa a svět					VI – Evropa
	mezinárodní setkávání					VI – Evropa
	státní a evropské symboly				VI - naše republika	VI - ČR v Evropě
	Den Evropy					VI – Evropa
	život Evropanů a styl života v evropských rodinách					VI – Evropa
	životní styl a vzdělávání mladých Evropanů					
Jsme Evropané	kořeny a zdroje evropské civilizace				VI - historie do Josefa II.	VI - svět, kontinenty
	Evropská integrace					VI – EU
	instituce Evropské unie a jejich fungování;					VI – EU
	klíčové mezníky evropské historie	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
	co Evropu spojuje a co ji rozděluje					VI – EU
	mezinárodní organizace a jejich příspěví k řešení problémů dětí a mládeže					EU

3. Průřezové téma - MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

		1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
Kulturní diference	jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
	člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
	poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinci nebo příslušníci etnik žijící v místě školy)				VI - naše obec a okolí; Česká republika	VI - Česká republika, Evropa

	základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě					VI - Česká republika, Evropa
Lidské vztahy	právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
	udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
	předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace)	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
	důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích					
	uplatňování principu slušného chování - základní morální normy	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	školní řád
Lidské vztahy	význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
	tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	Průběžně
	lidská solidarita, osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	Průběžně
Etnický původ	rovnocennost všech etnických skupin a kultur	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
	odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
	postavení národnostních menšin					
	naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
	význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání			AJ	AJ	AJ
	nekonfliktní život v multikulturní společnosti	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech

4. Průřezové téma - ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

		1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	
Ekosystémy	les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa)	Prv	Prv	Prv	Př	Př - přírodní společenstva	
	pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí)	Prv	Prv	Prv	Př	Př - přírodní společenstva	
	vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii)	Prv	Prv	Prv	Př	Př - přírodní společenstva	
	moře (druhá odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnávání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás)						Př - přírodní společenstva
	lidské sídlo - město - vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky)	Prv	Prv	Prv	Př		
	kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)	Prv	Prv	Prv	Př	Př	
Základní podmínky života	voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení)		Prv	Prv	Př	Př - život v podnebných pásech	
	ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás)		Prv	Prv	Př	Př - život v podnebných pásech	
	půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině)		Prv	Prv	Př	Př - život v podnebných pásech	
	ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů)			Prv	Př	Př - život v podnebných pásech	
	ekosystémy - biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás)			Prv	Př	Př - život v podnebných pásech	
	přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)				VI - nerostné bohatství	Př, VI	
V životníh	zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství			Prv	Př		

	doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energ. zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace)	Prv	Prv	Prv	Př	
	průmysl a ŽP (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a TUR)	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
	odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny)	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech	průběžně ve všech předmětech
	dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Den ŽP OSN, Den Země apod.)	sběr tříděného odpadu	sběr tříděného odpadu	sběr tříděného odpadu	sběr tříděného odpadu	sběr tříděného odpadu
člověka k prostředí	naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování OŽP v obci - instituce, nevládní organizace, lidé)	Prv	Prv	Prv	Př	
	náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí)	Prv	Prv	Prv	Př	Př
Vztah člověka k prostředí	prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví)	Prv	Prv	Prv	Př	Př

5. Průřezové téma - MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

		1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník
kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě					ČJ, Př
	rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných					ČJ, Př
	hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů)					ČJ, Př
	hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením					ČJ, Př
	chápaní podstaty mediálního sdělení, objasnění jeho cílů a pravidel					ČJ, Př

	identifikování zákl. orient. prvků v textu					ČJ, PŘ
interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce		ČJ - sloh	ČJ - sloh	ČJ - sloh	ČJ, PŘ
	rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem				ČJ - literární texty	ČJ, PŘ
	identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakující se prostředky v médiích (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)					Čj - informace inf., zdroje a instituce
stavba mediálních sdělení	příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií)					Čj - tok informací
	principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost)					Čj - tok informací
	příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)				ČJ - sloh	Čj. - tok informací
	role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam)					
	vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)	návštěva divadelních představení, vlastní dramatizace	návštěva divadelních představení, vlastní dramatizace	návštěva divadelních představení, vlastní dramatizace	návštěva divadelních představení, vlastní dramatizace	návštěva divadelních představení, vlastní dramatizace

3.5.1 Cíle v oblasti průřezových témat

3.5.1.1 Obecné cíle

Na otázku: proč začleňovat průřezová témata do výuky a věnovat jim zvláštní pozornost jsme dospěli k všem akceptované odpovědi. Protože všichni vnímáme v současné společnosti problémy, o kterých cítíme potřebu diskutovat se svými žáky, obsahy průřezových témat nám připadají smysluplné a důležité. Jsme přesvědčeni, že PT působí na vzájemné vztahy ve škole a na její atmosféru. Přemýšlíme o tom, jak žákům zprostředkovat znalosti a dovednosti, které nejsou obsaženy v jednotlivých vzdělávacích oborech. Bylo nutno konkrétně formulovat cíle a výstupy jednotlivých PT, propojit je mezi sebou a vytvořit takový dokument, ze kterého bude patrné, kdy a jak přesně byla jednotlivá PT začleněna do výuky, zda z nich vyšly smysluplné výstupy a následnou reflexí zjištěna úroveň pochopení a ztotožnění se s jejich obsahy. I přes nutnost setkat se se všemi okruhy PT, vzhledem k povaze naší školy stanovíme prioritní okruhy, kterým se budeme věnovat důkladněji.

3.5.1.2 Konkretizace cílů jednotlivých PT

Osobnostní a sociální výchova (OSV):

Hlavním cílem „je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu“, a to zejména tím, že pomáháme „každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti.“ (Valenta, J. 2006. *Osobnostní a sociální výchova a její cesty k žákovi*. Kladno, AISIS, s. 14. ISBN 80-239-4908-X).

Cílem OSV je především rozvoj dovedností (toho, že žák něco umí dělat), například používá postupy zlepšující vlastní soustředění. Pro fungování většiny dovedností OSV jsou nutným předpokladem osvojené znalosti. Žák musí znát postupy, což se neobejde bez toho, aby s nimi byl seznámen. Protože nám nejde o to, aby je uměl „pouze“ popsat, ale aby je používal, je nutné zajistit, aby si je vyzkoušel a mohl sám zhodnotit, které z nich jsou pro něj použitelné. Potom je velká šance, že je bude skutečně používat.

Výchova demokratického občana (VDO):

Toto PT chápeme jako příležitost k rozvoji žáka, školy a místní komunity na základě demokratických principů. Průřezové téma má žáka směřovat od znalostí ke konkrétní participaci v místní komunitě a ve společnosti a proto je nanejvýš důležitá jeho realizace napříč předměty a životem školy. Účelem je rozvíjet životní dovednosti a postoje žáků na základě aktuálních obsahů (aktuálního dění ve společnosti) a rozvíjet občanské znalosti, dovednosti, schopnosti, postoje žáků pomocí vhodných a aktuálních témat, pomocí efektivních vzdělávacích strategií a skrze demokratické klima třídy a školy.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS):

Je důležité, aby se žáci již na 1. stupni základní školy postupně učili vnímat provázanost současného světa a uvědomovali si souvislosti a podmíněnost dění v místě, kde žijí, s událostmi celosvětovými, aby porozuměli jevům a událostem současného světa jako celku. To neznamena, že by evropský kontext ve vnímání současných událostí a jevů měl „vymizet“, ale je důležité, aby děje a události každodenního života byly od samého začátku žákům přibližovány komplexně, v propojení od úrovně místní, národní a makroregionální (např. v rámci evropského regionu) až po úroveň celosvětovou. Žáci by měli témata „prozkoumávat“, zjišťovat nové informace a dál s nimi pracovat. Na tomto základě jsou formovány jejich postoje a hodnoty a jejich chování a jednání v konkrétních situacích či reakcích na konkrétní událost, byť zprostředkovanou médií.

Multikulturní výchova (MKV):

V rámci tohoto PT se žáci seznamují s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty a odlišným kulturám porozumět. Snažíme se u žáků rozvíjet smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vést je k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků – příslušníků minorit.

Environmentální výchova (EV)

Hlavním cílem environmentální výchovy je vybavit žáky specifickými kompetencemi, které směřují k odpovědnému environmentálnímu chování, tj. takovému chování, kdy lidé berou při svém rozhodování v potaz dopady možných řešení na životní prostředí a zapojují se do aktivit určených ke zvýšení kvality životního prostředí a kvality vlastního života.

Mediální výchova (MV)

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

3.5.2 Strategie – zajištění dosažení cílů

Jak tedy žákům zprostředkovat průřezová témata? Existuje pět způsobů:

- věnovat průřezovému tématu samostatnou disponibilní hodinu
- prolnout je do jednotlivých oborů
- věnovat jim samostatné časové bloky (kurzy, projekty, semináře)
- využívat potenciálu průřezových témat v „běžných“ školních situacích
- učitel jako vzor

Domníváme se, že nejúčinnější je kombinace všech těchto pěti cest.

Další možností je do svého oboru práci s průřezovými tématy „přidat“, podle aktuální potřeby žáků. Při výuce jakéhokoli předmětu například učitel dává žákům vypracovávat krátké referáty nebo aktuality, které prohlubují probírané učivo. Během prezentací referátů si všimne, že je žáci nedovedou prezentovat poutavou formou. Může se tedy (na úkor látky daného předmětu) věnovat tomu, že dá žákům zpětné vazby k prezentacím a povede je k vzájemnému hodnocení a sebehodnocení. Pracuje tak s obsahem PT osobnostní a sociální výchova. V ideálním případě se domluví s kolegy, kteří též ve svých hodinách pracují s prezentacemi, že se na toto téma společně zaměří. Potom se pravděpodobně prezentační dovednosti žáků skutečně zlepší. Obsahy průřezových témat můžeme efektivně zařadit s ohledem na náměty, které jsou pro žáky .

Třetí cestou je práce s průřezovými tématy v delších samostatných časových blocích (kurzech, projektech, seminářích). Nabízí se několik osvědčených řešení:

- Školní prožitkové kurzy
- Spojování hodin do bloků
- Projektové vyučování
- Jednotlivé akce zaměřené na určité téma
- Volitelné semináře a kroužky
- Sociální klima třídy

Tato forma má na naší škole dlouhou tradici a je velmi rozsáhlá (viz plán práce). Z plánu práce vyplývá, že prioritou je zde EV. Většina projektů a akcí je zaměřena právě k tomuto tématu. Výuka je komplexní a očekávané výstupy jsou naplňovány. U ostatních PT se zaměříme na prezentaci a průběžnou kontrolu naplnění výstupů v běžných hodinách, v plánu označíme, k jakému PT se akce váže a jaký výstup bude naplňovat.

Čtvrtá cesta spočívá ve využívání neplánovaných situací. Ty mají pro rozvoj žáků v oblastech průřezových témat velký smysl. Může to být porušování dohodnutých pravidel ze strany žáků, „vyrušování v hodině“, reakce žáků na informaci prezentovanou médií, nebo potřeba žáků mít ve škole např. nádoby na třídění odpadu.

Poslední cestu průřezových témat k žákům představuje naše jednání. Postoje a dovednosti obsažené v PT můžeme nejzřetelněji žákům zprostředkovat svým vlastním chováním a jednáním. Pokud jsme důslední, můžeme žáky naučit tomu, aby to, jak se učitel chová a jaké má přístupy k lidem, ke světu a k učení, chápali jako model pro ně samé. Jsem opravdu ráda, že kolektiv na naší škole se takovými vlastnostmi může pyšnit. Ve smyslu tolerance, kooperace a kreativity jsou kolektivně pro žáky opravdovým vzorem.

Materiální podmínky pro naplňování PT máme dostačující, v oblasti environmentální dokoce nadstandardní (kontejner na elektronický odpad, koše na tříděný odpad v každé třídě, školní pozemek, knihovničku s odborným materiálem a v neposlední řadě všechny ekosystémy, o kterých se žáci učí, za humny).

Doporučené očekávané výstupy PT viz

Doporučené očekávané výstupy – podrobné rozpracování

Vydal VÚP v Praze, 2011

ISBN: 978-80-87000-76-

3.5.3 Hodnocení průřezových témat

Charakter průřezových témat vyžaduje velmi citlivý přístup k hodnocení. Co upřednostnit? Znalosti a dovednosti, které se samozřejmě hodnotí snadněji, nebo naopak hodnoty a postoje žáků. Ale jak hodnotit postoje? Shodli jsme se na tom, že máme dávat žákům především zpětnou vazbu a šanci se rozvíjet a vědět, že i postoje a hodnoty se vyvíjejí v závislosti na tom, co o dané problematice víme.

- Přístup k hodnocení průřezových témat by měl vycházet z pochopení jejich specifičnosti, postavení ve školním vzdělávacím programu, z formy realizace, a především z toho, co je škola schopna žákům předat a co zpětně od nich očekává.
- Žáky je třeba pro poznávání nových témat motivovat a ne je odrazovat „známkováním“ za neznalost, jiný názor nebo za to, že se zajímá o jiné aspekty dané problematiky než my.
- Pokud bude průřezové téma integrováno do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu, bude hodnocení znalostí, vědomostí a schopností žáka vztahujících se k danému průřezovému tématu součástí hodnocení vyučovacího předmětu. V případě projektu provázaného s konkrétním vyučovacím předmětem bude postup obdobný.
- OSV je realizováno jako samostatný vyučovací předmět, nároky na zpracování jeho vzdělávacího obsahu včetně pravidel pro hodnocení žáka budou obdobná jako u ostatních vyučovacích předmětů. Uvědomujeme si zároveň, že jde o předmět s výrazným motivačním dopadem do celého budoucího života žáků.
- Kritéria hodnocení žáka je třeba i v případě průřezových témat promýšlet ve vztahu ke klíčovým kompetencím.
- Kritéria hodnocení je třeba nastavit tak, aby byl maximálně zohledněn individuální potenciál žáka, jeho osobní pokrok i schopnost aplikovat poznatky při konkrétní činnosti a uplatnit je v běžné životní praxi.
- Zejména u průřezových témat by se měl při hodnocení zohlednit zájem a aktivity žáků nad rámec povinné školní výuky.

4 Učební plán

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	Celkem předměty	Z toho DČD
Jazyk a jazyková komunikace/SPP	český jazyk	7+2	7+2	7+2	6+2	6+1	42	9
	anglický jazyk		1	3	3	3	10	1
Matematika a její aplikace/ SPP	matematika	4	4+1	4+1	4+0,5	4+1	23,5	3,5
	Informatika				(0,5+0,5)	1	2	1
Člověk a jeho svět	prvouka	2	2	3			7	
	přírodověda				1	2	3	
	vlastivěda				1+0,5	1+1	3,5	1,5
Umění a kultura	hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
	výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	
Člověk a svět práce	pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	
Člověk a zdraví	tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
Týdenní dotace		20	22	25	25	26	118	16

4.1 Poznámky k zařazení vzdělávacích oblastí do učebního plánu

Jazyk a jazyková komunikace/SPP

Český jazyk a literatura

- vyučovací předmět je zařazen povinně do všech ročníků. Kromě 5. ročníku jsme předmět posílili o disponibilní hodiny.
- SPP je zařazena jednu hodinu týdně v rámci disponibilních hodin v české jazyce. Na hodině je řešena náprava komunikačních dovedností a vyjadřovacích schopností Speciálním pedagogem. Hodina je dle doporučení ŠPZ.

Cizí jazyk

- povinně je jazyk zařazen od 3. ročníku, ve 2. ročníku byla přidána 1 vyučovací hodina v rámci disponibilních hodin. Vyučovacím jazykem je anglický jazyk

Matematika a její aplikace

- předmět je povinně zařazen do všech ročníků. Od 2. ročníku byla přidána vždy 1 vyučovací hodina z důvodu náročnosti učiva. Ve 4. ročníku byla jedna disponibilní hodina rozdělena a půl hodiny týdně bude věnováno předmětu Informatika.
- SPP je zařazena jednu hodinu týdně v rámci disponibilních hodin v matematice. Hodina je vedena Speciálním pedagogem dle doporučení ŠPZ.

Informatika

- Ve 4. ročníku je vzdělávací oblast informatiky vyučována v disponibilních hodinách, které jsou v předmětech matematika a vlastivěda (viz. Tabulka). Hodina byla vytvořena z půl disponibilní hodiny v matematice a půl hodiny v předmětu vlastivěda. V 5. ročníku je Informatika jednu hodinu týdně. .

Člověk a jeho svět

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Člověk a jeho svět* je realizován ve všech ročnících 1. stupně základního vzdělávání. Předmět vlastivěda je posílen o hodinu a půl týdně disponibilní hodinou. Ve 4. ročníku je přidána půl hodina z disponibilních hodin týdně. Druhá půl hodina je využita pro vzdělávací oblast Informatiky.

Umění a kultura

- vzdělávací obsah vzdělávací oblasti je realizován ve všech ročnících 1. stupně základního vzdělávání

Člověk a zdraví

- zdraví na 1. stupni je zařazen do vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět*
- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Tělesná výchova* je realizován ve všech ročnících 1. stupně základního vzdělávání; časová dotace pro Tělesnou výchovu nesmí ze zdravotních a hygienických důvodů klesnout pod 2 hodiny týdně
- součástí vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru *Tělesná výchova* je tematický okruh *Zdravotní tělesná výchova*, jehož prvky jsou preventivně využívány v hodinách *Tělesné výchovy* pro všechny.
- Žákům je nabídnuto v odpoledních hodinách navštěvovat nepovinný předmět „Zdravotní tělesná výchova“, kde žáci mají možnost prohlubovat své dovednosti v oblasti zdravotní tělesné výchovy.

Člověk a svět práce

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Člověk a svět práce* je realizován na 1. stupni základního vzdělávání
- na 1. stupni je vzdělávací obsah realizován ve všech ročnících, všechny 4 tematické okruhy jsou pro školu povinné

Disponibilní časová dotace

- využití disponibilní časové dotace je plně v kompetenci a odpovědnosti ředitele školy
- využití celé disponibilní časové dotace v učebním plánu ŠVP je závazné

5 Učební osnovy

5.1.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika vzdělávací oblasti:

Předmět je tvořen vzdělávací oblastí Jazyk a jazyková komunikace. V prvním ročníku má předmět komplexní charakter, od druhého ročníku je členěn na Komunikační a slohovou výchovu, Jazykovou výchovu a Literární výchovu.

Naším prvořadým cílem je vytvořit žákům vzdělávací nástroje – čtení a psaní k rozvíjení jejich dalších vzdělávacích potřeb. Přitom klademe důraz na čtení s porozuměním. Obohacujeme slovní zásobu žáků a vedeme je k osvojování si spisovné podoby českého jazyka. Výuku gramatiky chápeme nikoliv jako cíl, ale jako cestu, jak díky poznávání struktury jazyka rozvíjet komunikační dovednosti. Cílem jazykové výuky je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují vnímat správně různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a uplatňovat výsledky svého poznání. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí. V Komunikační a slohové výchově je hlavním cílem rozvíjení komunikačních schopností žáků, jejich tvořivosti a fantazie. V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. V Literární výchově poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky a formulovat vlastní názor o přečteném díle.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti

ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti

ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru

ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost

ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči

ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích

ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev

ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním

ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev

ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení

ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty

ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti

ČJL-3-1-04p,

ČJL-3-1-05p,

ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání

ČJL-3-1-08p zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním

ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen

ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky

ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby

ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost

ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas

ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává

ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení

ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta

ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku

ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě

ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru

ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace

ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry

ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-5-1-05p,

ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích

ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování

ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči

ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje

ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty

ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení

ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy

ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo - tvoří otázky a odpovídá na ně

Učivo

čtení – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)

- naslouchání** – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)
- mluvený projev** – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)
- písemný projev** – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (přihláška, dotazník), vypravování

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- ČJL-3-2-01 *rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky*
- ČJL-3-2-02 *porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná*
- ČJL-3-2-03 *porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost*
- ČJL-3-2-04 *rozlišuje slovní druhy v základním tvaru*
- ČJL-3-2-05 *užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves*
- ČJL-3-2-06 *spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy*
- ČJL-3-2-07 *rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky*
- ČJL-3-2-08 *odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJL-3-2-01p *rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy*
- ČJL-3-2-01p *rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky*
- ČJL-3-2-01p *tvoří slabiky*
- ČJL-3-2-01p *rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky*
- ČJL-3-2-08p *píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- ČJL-5-2-01 *porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová*
- ČJL-5-2-02 *rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku*
- ČJL-5-2-03 *určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu*
- ČJL-5-2-04 *rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary*
- ČJL-5-2-05 *vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje*

základ věty

ČJL-5-2-06 *odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí*

ČJL-5-2-07 *užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje*

ČJL-5-2-08 *píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách*

ČJL-5-2-09 *zvládá základní příklady syntaktického pravopisu*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-5-2-03p *pozná podstatná jména a slovesa*

ČJL-5-2-06p *dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího*

ČJL-5-2-08p *rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik*

- *určuje samohlásky a souhlásky*

- *seřadí slova podle abecedy*

- *správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě*

- *správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky*

Učivo

zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)

slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)

tvarosloví – slovní druhy, tvary slov

skladba – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice

pravopis – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJL-3-3-01 *čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku*

ČJL-3-3-02 *vyjadřuje své pocity z přečteného textu*

ČJL-3-3-03 *rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění*

ČJL-3-3-04 *pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-3-3-01p *pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně*

ČJL-3-3-02p *reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací - při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJL-5-3-01 *vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je*

ČJL-5-3-02 *volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma*

ČJL-5-3-03 *rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů*

ČJL-5-3-04 *při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-5-3-01p,
ČJL-5-3-02p *dramatizuje jednoduchý příběh*
ČJL-5-3-01p,
ČJL-5-3-02p *vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek*
ČJL-5-3-02p *čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy*
ČJL-5-3-02p *určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti*
ČJL-5-3-04p *rozlišuje prózu a verše*
- *rozlišuje pohádkové prostředí od reálného*
- *ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu*

Učivo

- **poslech literárních textů**
- **zážitkové čtení a naslouchání**
- **tvořivé činnosti s literárním textem** – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
- **základní literární pojmy** – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

5.1.2 CIZÍ JAZYK

Charakteristika vzdělávací oblasti:

Předmět je tvořen vzdělávací oblastí Jazyk a jazyková komunikace s těmito tématy: Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti. Tento vyučovací předmět poskytuje jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Žáci si uvědomují důležitost jazykového vzdělání a jsou motivováni k dalšímu studiu jazyků. Předmět umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění.

Vzdělávání v dané oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání a rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti. Podle Evropského referenčního rámce pro jazyky žáci na konci 2. období dosáhnou stupně A1 – uživatel základů jazyka:

- Rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a umí tyto výrazy a fráze používat.
- Umí představit sebe a ostatní a klást jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky umí odpovídat.
- Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu/jí pomoci.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Očekávané výstupy – 1. období

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

žák

CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně

CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal

CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu

CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu

CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení

CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

Očekávané výstupy – 2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

žák

CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností

CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností

CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

MLUVENÍ

žák

CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů

CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje

CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk

CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák

CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům

CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje

CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk

CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

žák

CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života

CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- **slovní zásoba** – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem
- **tematické okruhy** – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí
- **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

5.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Matematika a její aplikace** je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Matematika a její aplikace** je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu *Čísla a početní operace* na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh *Číslo a proměnná*, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruuji a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu *Geometrie v rovině a v prostoru* žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možnosti matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

5.2.1 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy – 1. období

žák

M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků

M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti

M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose

M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly

M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20

M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100

M-3-1-02p zná matematické operátory +, -, =, <, > a umí je zapsat

M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20

M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20

Očekávané výstupy – 2. období

žák

M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení

M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel

M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel

M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel

M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku

M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel

M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty

M-5-1-08 porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000

M-5-1-02p sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla

M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100

M-5-1-03p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách

M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100

M-5-1-04p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy

M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla - používá kalkulátor

Učivo

- přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky
- zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)
- násobilka
- vlastnosti početních operací s čísly
- písemné algoritmy početních operací

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy – 1. období

žák

M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času

M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života

M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek

M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20

- zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu

- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Očekávané výstupy – 2. období

žák

M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data

M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-2-01p vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu

M-5-2-02p - určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích - provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času

- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi orientuje se a čte v jednoduché tabulce

Učivo

- závislosti a jejich vlastnosti
- diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy – 1. období

žák

M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci

M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky

M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit

M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují

M-3-3-02p používá pravítko

Očekávané výstupy – 2. období

žák

M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce

M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran

M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice

M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu

M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary

M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky

M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran

M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice

M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru

- pozná základní tělesa

Učivo

- **základní útvary v rovině** – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník
- **základní útvary v prostoru** – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
- délka úsečky; jednotky délky a jejich převody
- obvod a obsah obrazce
- vzájemná poloha dvou přímek v rovině
- osově souměrné útvary

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy – 2. období

žák

M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

žák

M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech

Učivo

- slovní úlohy
- číselné a obrázkové řady
- magické čtverce
- prostorová představivost

5.3 Informatika

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj inforatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají inforatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání. Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují inforatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci

rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení inforatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování. I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhuji a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním inforatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení. V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Cílové zaměření vzdělávací oblasti vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k: systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládnání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ	
Očekávané výstupy – 2. období	
žák	
I-5-1-01	<i>uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat</i>
I-5-1-02	<i>popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji</i>
I-5-1-03	<i>vyčte informace z daného modelu</i>
Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:	
žák	
I-5-1-01p	<i>uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na</i>

	<i>základě dat</i>
<i>I-5-1-02p</i>	<i>popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví</i>

Učivo

- **data, informace:** sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů
- **kódování a přenos dat:** využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace
- **modelování:** model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- I-5-2-01* *sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů*
- I-5-2-02* *popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení*
- I-5-2-03* *v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy*
- I-5-2-04* *ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- I-5-2-01p* *sestavuje symbolické zápisy postupů*
- I-5-2-02p* *popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení*
- I-5-2-03p* *rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů*

Učivo

- **řešení problému krokováním:** postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci
- **programování:** experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu
- **kontrola řešení:** porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- I-5-3-01* *v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi*
- I-5-3-02* *pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- I-5-3-01p* *v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky*

I-5-3-02p pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

Učivo

- **systemy:** skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi
- **práce se strukturovanými daty:** shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslování a nečíslování seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Očekávané výstupy – 2. období

žák

I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu

I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí

I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-5-4-01p najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu

I-5-4-03p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi

Učivo

- **hardware a software:** digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spuštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů
- **počítačové sítě:** propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat
- **bezpečnost:** pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla

5.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech *Člověk a společnost*, *Člověk a příroda* a ve vzdělávacím oboru *Výchova ke zdraví*.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a jeho svět** je členěn do *pěti tematických okruhů*. Propojováním tematických okruhů je možné vytvářet v ŠVP různé varianty vyučovacích předmětů a jejich vzdělávacího obsahu¹.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od

nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické, funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti

orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu

orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací

rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech

poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů

samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)

utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně

přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí

objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět

poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých
situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně
chování při mimořádných událostech.

5.4.1 ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí

ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)

ČJS-3-1-03 rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy

ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy

ČJS-3-1-03p uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště a školy

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu

ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrtky, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli

ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického

ČJS-5-1-05 zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích

ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje

ČJS-5-1-01p,

ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany

ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě

ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí

ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest

ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky

Učivo

- **domov** – prostředí domova, orientace v místě bydliště
- **škola** – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace
- **obec (město), místní krajina** – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť
- **okolní krajina (místní oblast, region)** – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany
- **regiony ČR** – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod
- **naše vlast** – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR
- **Evropa a svět** – kontinenty, evropské státy, EU, cestování
- **mapy obecně zeměpisné a tematické** – obsah, grafika, vysvětlivky

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy

ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování

ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně

ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-02 rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení

ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy

ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

ČJS-5-2-05 poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-2-01p,

ČJS-5-2-02p *održuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)*

ČJS-5-2-03p *rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých*

ČJS-5-2-03p *uveče základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy*

ČJS-5-2-04p *používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze*

ČJS-5-2-04p *porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uveče příklady rizik půjčování peněz Č*

JS-5-2-04p *sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uveče příklady základních příjmů a výdajů*

Učivo

- **rodina** – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání
- **soužití lidí** – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie; obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“
- **chování lidí** – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům
- **právo a spravedlnost** – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot
- **vlastnictví** – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky
- **kultura** – podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura
- **základní globální problémy** – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-3-01 *využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*

ČJS-3-3-02 *pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije*

ČJS-3-3-03 *uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-3-01p *pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase*

ČJS-3-3-01p *zná rozvržení svých denních činností*

ČJS-3-3-02p ČJS-3-3-03p *rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*

ČJS-3-3-03p *poznává různé lidské činnosti*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy

ČJS-5-3-02 využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek

ČJS-5-3-03 rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifíků

ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků

ČJS-5-3-05 objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-3-03p,

ČJS-5-3-04p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách

ČJS-5-3-03p,

ČJS-5-3-04p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji

ČJS-5-3-03p,

ČJS-5-3-04p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

Učivo

- **orientace v čase a časový řád** – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období
- **současnost a minulost v našem životě** – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- **regionální památky** – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- **báje, mýty, pověsti** – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

ČJS-3-4-02 roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě

ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změní základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat

ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami

ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka

ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období

ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí

ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy

ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat

ČJS-5-4-06 stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit

ČJS-5-4-07 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody

ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období

ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí

ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata

ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí

ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují

ČJS-5-4-06p reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech

ČJS-5-4-07p provádí jednoduché pokusy se známými látkami

Učivo

- **látky a jejich vlastnosti** – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
- **voda a vzduch** – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život
- **nerosty a horniny, půda** – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam
- **Vesmír a Země** – sluneční soustava, den a noc, roční období
- **rostliny, houby, živočichové** – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejnámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
- **životní podmínky** – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí
- **rovnováha v přírodě** – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva

- **ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy
- **rizika v přírodě** – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- ČJS-3-5-01 *uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví*
- ČJS-3-5-02 *rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných*
- ČJS-3-5-03 *chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek*
- ČJS-3-5-04 *reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-3-5-01p *uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění*
- ČJS-3-5-01p *pojmenuje hlavní části lidského těla*
- ČJS-3-5-02p *rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných*
- ČJS-3-5-02p *uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu*
- ČJS-3-5-03p *chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek*
- ČJS-3-5-04 *reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- ČJS-5-5-01 *využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života*
- ČJS-5-5-02 *rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození*
- ČJS-5-5-03 *účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob*
- ČJS-5-5-04 *uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista*
- ČJS-5-5-05 *předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek*
- ČJS-5-5-06 *uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou*
- ČJS-5-5-07 *rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc*

ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu

ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života

ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události

ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti

ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky

ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc

ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Učivo

- **lidské tělo** – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
- **péče o zdraví** – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchování potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena
- **partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy** – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality
- **návykové látky a zdraví** – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
- **osobní bezpečí, krizové situace** – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích
- **přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
- **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

5.5 UMĚNÍ A KULTURA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddělitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory **Hudební výchova a Výtvarná výchova**. Vzdělávací oblast lze rozšířit o doplňující vzdělávací obor *Dramatická výchova*.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím *vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností* k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe *obsahovými doménami* hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápaní umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, citění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápaní procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

5.5.1 HUDEBNÍ VÝCHOVA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Očekávané výstupy – 1. období

žák

HV-3-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase

HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem

HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře

HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie

HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby

HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty

HV-3-1-02p správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmitizaci říkadel i při zpěvu

HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny

HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku - pozorně vnímá jednoduché skladby

Očekávané výstupy – 2. období

žák

HV-5-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti

HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not

HV-5-1-03 využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní

HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby

HV-5-1-05 vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace

HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny

HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem

HV-5-1-02p,

HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou

HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje

HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy - pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb - správně hospodaří s dechem při interpretaci písní - frázování

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvní projev** – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu
- **hudební rytmus** – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
- **dvojhlas a vícehlas** – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.
- **intonace, vokální improvizace** – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.)
- **záznam vokální hudby** – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.
- **rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace** – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď), jednodílná písňová forma (a – b)
- **záznam instrumentální melodie** – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **taktování, pohybový doprovod znějící hudby** – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance
- **pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby** – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
- **orientace v prostoru** – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **kvality tónů** – délka, síla, barva, výška
- **vztahy mezi tóny** – souzvuk, akord
- **hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem** – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
- **hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj**
- **hudební styly a žánry** – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.
- **hudební formy** – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace
- **interpretace hudby** – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

5.5.2 VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Očekávané výstupy – 1. období

žák

- VV-3-1-01 rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ**
- VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace**
- VV-3-1-03 vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky**
- VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností**
- VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- VV-3-1-01 až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu**
- VV-3-1-01p rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)**
- VV-3-1-02p,**
- VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům**

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)**
- VV-5-1-02 užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model**
- VV-5-1-03 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy**
- VV-5-1-04 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě**
- VV-5-1-05 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)**
- VV-5-1-06 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako**

ke zdroji inspirace

VV-5-1-07 nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:
žák

VV-5-1-01p až VV-5-1-07p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr

VV-5-1-01p, VV-5-1-02p rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)

VV-5-1-03p, VV-5-1-04p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie

VV-5-1-06p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

Učivo

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** – linie, tvary, objemy, světlostí a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru
- **uspořádání objektů do celků** – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření
- **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění

5.6 ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují.

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacím oboru **Tělesná výchova**, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti **Člověk a zdraví** prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí a do života školy.

Vzdělávací obor **Tělesná výchova** jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot

- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

5.6.1 TĚLESNÁ VÝCHOVA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Očekávané výstupy – 1. období

žák

TV-3-1-01 *spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti*

TV-3-1-02 *zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení*

TV-3-1-03 *spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích*

TV-3-1-04 *uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy*

TV-3-1-05 *reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-3-1-01p *zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost*

TV-3-1-04p *dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách*

TV-3-1-05p *reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti - projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám - zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů*

Očekávané výstupy – 2. období

žák

TV-5-1-01 *podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně*

zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti

TV-5-1-02 *zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením*

TV-5-1-03 *zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her*

TV-5-1-04 *uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka*

TV-5-1-05 *jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti*

TV-5-1-06 *jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví*

TV-5-1-07 *užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení*

TV-5-1-08 *zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy*

TV-5-1-09 *změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky*

TV-5-1-10 *orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace*

TV-5-1-11 *adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti*

TV-5-1-12 *zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti.*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-5-1-01p *chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu*

TV-5-1-02p *zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením*

TV-5-1-03p *zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností*

TV-5-1-04p *uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti*

TV-5-1-05p *reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti*

TV-5-1-06p *dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play*

- *zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla*

- *zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy*

Učivo

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- **význam pohybu pro zdraví** – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- **příprava organismu** – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení

- **zdravotně zaměřené činnosti** – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- **rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu**
- **hygiena při TV** – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- **bezpečnost při pohybových činnostech** – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- **pohybové hry** – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost
- **základy gymnastiky** – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti
- **rytmické a kondiční formy cvičení pro děti** – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- **průpravné úpoly** – přetahy a přetlaky
- **základy atletiky** – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem
- **základy sportovních her** – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
- **turistika a pobyt v přírodě** – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
- **plavání** – (*základní plavecká výuka*) hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu
- **lyžování, bruslení** (*podle podmínek školy*) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích
- **další pohybové činnosti** (*podle podmínek školy a zájmu žáků*)

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- **komunikace v TV** – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- **organizace při TV** – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- **zásady jednání a chování** – fair play, olympijské ideály a symboly
- **pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností** – her, závodů, soutěží
- **měření a posuzování pohybových dovedností** – měření výkonů, základní pohybové testy
- **zdroje informací o pohybových činnostech**

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Prvky ZdrTV jsou využívány v povinné TV.

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy

ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy

ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování

ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele

ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování

ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele

ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením

Učivo

ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ

- **zdravotní oslabení** – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)

VŠEOBECNĚ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV** – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni oslabení

5.7 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a svět práce** je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů*, které jsou pro školu povinné

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

5.7.1 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu

ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic

ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu

ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii

ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění

Učivo

- vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
- pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití
- jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
- lidové zvyky, tradice, řemesla

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu

- užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky

Učivo

- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování

ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky

ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování

ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny

ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-3-01p dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin

ČSP-5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování

ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

ČSP-5-3-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě

Učivo

- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
- pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
- pěstování pokojových rostlin

- rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování

ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování

ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně

ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm

ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování

ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-4-01p uvede základní vybavení kuchyně

ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm

ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování

ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

- uplatňuje zásady správné výživy

Učivo

- základní vybavení kuchyně
- výběr, nákup a skladování potravin
- jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování
- technika v kuchyni – historie a význam

6 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků

6.1.1 Způsoby hodnocení

Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje hodnocení a klasifikace průběžná a souhrnná. Ve škole používáme kombinaci obou způsobů. Žáci jsou většinou klasifikováni známkou, na konci každého čtvrtletí žák dostane i slovní hodnocení toho, v čem je žák dobrý, co se mu daří, ale taky v čem musí přidat.

6.1.2 Kritéria hodnocení

Všichni vyučující respektují společně stanovená pravidla pro hodnocení žáků, jsou pro ně závazná a vycházejí ze školního řádu školy.

1. Pedagogičtí pracovníci zajišťují, aby žáci, zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků byli včas informováni o průběhu a výsledcích vzdělávání žáka.
2. Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení, za první pololetí lze žákovi místo vysvědčení vydat výpis z vysvědčení.
3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen „klasifikace“), slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.
4. Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
5. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
6. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval, tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.
7. Pravidla pro sebehodnocení žáků

Součástí procesu hodnocení je i sebehodnocení žáka, které je zároveň považováno za jednu z výrazných kompetencí, které se mají žáci naučit. Je součástí průběžného i celkového hodnocení a žáci jsou k němu pravidelně vedeni. Žák se zaměřuje především na posuzování vlastního individuálního pokroku vůči svému dřívějšímu výkonu, sleduje vlastní činnosti, ověřuje si, jak daleko má k dosažení cíle. Žákům jsou před zahájením práce sděleny základní požadavky nebo předloženy ukázky správně vypracovaných úkolů. Součástí sebehodnocení je také hodnocení sama

sebe v kontextu skupiny. Sebehodnocení žáků může probíhat ústně i písemně. Vedeme žáky k sebevyjádření toho, čeho dosáhl:

- hodnotí svoje dovednosti, schopnosti, postoje, poznatky,
- hodnotí míru zapojení do vyučování, vlastní aktivitu, podíl na společné práci, kvalitu prožitků.

Příloha č. 1

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Pravidla pro hodnocení jsou zpracována na základě:

- vyhlášky MŠMT č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky
- vyhlášky MŠMT č. 454/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky
- vyhlášky MŠMT č. 256/2012 Sb., kterou se mění vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění vyhlášky č. 454/2006 Sb.

1. Obecné zásady

- Při hodnocení, průběžné i celkové klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi. Je nutné přihlížet k žakově osobnosti, jeho psychice, zdravotnímu stavu, temperamentu apod. Nelze plně zohledňovat žakovy záliby, momentální nálady, vkus apod.
- Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštostem žáků, k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici
- V průběhu klasifikačního období musí být prokazatelná četnost ústního a písemného hodnocení. Nejvyšší frekvence u předmětů, jejichž povaha to umožňuje, v hodnocení ústního projevu je dvakrát za pololetí
- **K uzavření klasifikace žáka v jednom klasifikačním období (tj. pololetí školního roku) je nutná min. 70% přítomnost žáka v předmětu.** V případě, že žáka nelze hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí. Nelze-li žáka hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník.
- Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské pobyty, výuka ve škole při nemocnici, dočasné umístění žáka ve výchovném ústavu apod.) vyučující respektuje známky žáka, kterými žáka hodnotí škola, kterou dočasně navštěvoval, žák se znovu nepřezkoušuje.

- Podklady pro klasifikaci učitel získává:
 - Soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
 - Zkouškami písemnými, ústními, praktickými, pohybovými, didaktickými testy
 - Na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období – přihlíží se k systematickosti v práci žáka, stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období
 - V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě
- Vyučující oznamuje žákovi výsledek každého hodnocení. Hodnocení odůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů. Po ústním zkoušení oznamuje žákovi výsledek okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Učitel žákovi sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkovém hodnocení. Stupeň hodnocení prospěchu se neurčuje na základě průměru ze známek za příslušné období.
- Výchovný poradce seznamuje všechny ostatní vyučující s doporučením pedagogickopsychologické poradny nebo speciálního pedagogického centra o vyšetření žáků se zdravotním postižením, která mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o výsledcích vyšetření a doporučených způsobech práce s žákem jsou součástí zpráv výchovného poradce na pedagogických radách. Všichni zaměstnanci jsou povinni zachovávat pravidla ochrany osobních údajů.
- Při hodnocení žáků se zdravotním postižením se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka, a tím na podporu jeho motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.
- Každý vyučující vede žáka ke schopnosti sebehodnocení. K prvotní schopnosti sebehodnocení využívá učitel vlastní hodnocení žáka při zkoušení a při jeho aktivitě ve vyučovací hodině. Učitel povzbuzuje sebevědomí žáka a zároveň také dbá na kritičnost žáka vůči své osobě.
- Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu celého klasifikačního období, dále po dobu, kdy zákonní zástupci žáka mohou požádat o přezkoumání hodnocení výsledků vzdělávání žáka.
- **Veškeré výsledky hodnocení musí být podány věčně, jednoznačně, srozumitelně a srovnatelně s předem stanovenými kritérii**
- **Hodnocení výsledků vzdělávání žáků vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů pro jednotlivé předměty školního vzdělávacího programu. Hodnocení musí být pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné a respektuje individuální vzdělávací potřeby žáků a doporučení školského poradenského zařízení.**

2. Kritéria pro hodnocení vzdělávání

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných předmětech jsou hodnoceny klasifikačním stupněm:

1 výborný

2 chvalitebný

3 dobrý

4 dostatečný

5 nedostatečný

- Hodnocení výsledků vzdělávání může být vedle klasifikační stupnice vyjádřeno i slovně nebo kombinací obou způsobů.
- Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
- Slovní hodnocení je využíváno na žádost zákonných zástupců u žáků, kteří mají diagnostikovanou specifickou vývojovou poruchu učení. Součástí dokumentace je i doporučení pedagogicko-psychologické poradny. Slovní hodnocení u těchto žáků není využíváno, pokud je jejich prospěch hodnocen stupněm výborný nebo chvalitebný.
- Slovní hodnocení je většinou kombinováno s hodnocením klasifikačním stupněm, využívány jsou příslušné tiskopisy vysvědčení. Součástí katalogových listů jsou přílohy, kde je uveden předmět, slovní hodnocení a známka, které odpovídá příslušné slovní hodnocení. Každé hodnocení musí být převeditelné na konkrétní klasifikační stupeň.
- Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce nezletilého žáka.
- Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení. Za první pololetí lze žákovi vydat místo vysvědčení výpis z vysvědčení.
- Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn, pokud mu nebylo povoleno opakování ročníku podle § 52 odstavce 6 věty třetí školského zákona (opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů). Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
- Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Pokud není dále stanoveno jinak, ředitel školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.

- V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení žáka týká hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření, posoudí ředitel školy, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad, dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáka stanovených podle § 30 odst. 2 školského zákona. V případě zjištění porušení těchto pravidel ředitel školy nebo krajský úřad výsledek hodnocení změní; nebyla-li pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků porušena, výsledek hodnocení potvrdí, a to nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu. Ředitel školy může povolit žákovi na žádost jeho zákonného zástupce a na základě doporučení vyjádření odborného lékaře opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů, a to bez ohledu na to, zda žák na daném stupni již opakoval ročník.
- Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do konce června. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí. Není-li žák hodnocen z povinného předmětu vyučovaného pouze v prvním pololetí ani v náhradním termínu, neprospěl. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí příslušného ročníku prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem, s výjimkou předmětů, z nichž se žák nehodnotí.
- Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. Do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník. Není-li žák hodnocen ani v tomto termínu, neprospěl.
- Žák, který na konci druhého pololetí neprospěl nejvýše ze 2 povinných předmětů, nebo žák, který neprospěl na konci prvního pololetí nejvýše ze 2 povinných předmětů vyučovaných pouze v prvním pololetí, koná z těchto předmětů opravnou zkoušku nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Opravné zkoušky jsou komisionální.
- Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do konce září následujícího školního roku. Do doby náhradního termínu opravné zkoušky navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník.

3. Klasifikace

a) V předmětech s převahou naukového zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí logicky správně. Bezpečně ovládá požadované učivo, chápe vzájemné vztahy a smysluplně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný, výstižný, účinně se zapojuje do diskuze. Je schopen samostatně studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Uvědoměle a aktivně pracuje ve skupině. Je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák s menšími podněty učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ovládá požadované učivo, chápe vzájemné vztahy a s menšími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků je zpravidla bez podstatných nedostatků. Zapojuje se do diskuze. Je schopen s menší pomocí studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Respektuje demokratické principy, většinou uvědoměle a aktivně pracuje ve skupině. Zpravidla je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák v podstatě ovládá požadované učivo, projevuje se u něj menší samostatnost v myšlení, často se nedovede dosti přesně vyjádřit. Zadané úkoly řeší za pomoci učitele, s níž snadno překonává potíže a odstraňuje chyby, jichž se dopustil. K učení a práci nepotřebuje větších podnětů. Částečně se zapojuje do diskuze. Ve skupině pracuje ne příliš aktivně, jeho působení je přínosné v menší míře. Je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů skupiny.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák ovládá učivo jen částečně, má značné mezery ve vědomostech a dovednostech. Jeho myšlení je nesamostatné, své názory vyjadřuje se značnými potížemi. V zadaných úkolech dělá podstatné chyby, které nesnadno překonává. Projevuje malý zájem o učení, potřebuje neustálou pomoc a podporu učitele. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, málo se zapojuje do diskuze. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Práce ve skupině se pouze účastní. Sebehodnocení a hodnocení ostatních členů je schopen málokdy.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované učivo neosvojil. Praktické úkoly nedokáže splnit a chyby neopraví ani s pomocí učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti, nezapojuje se do diskuze. Není platným členem skupiny. Svou činností často narušuje spolupráci. Správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen.

b) Ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Vždy používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Respektuje pokyny učitele a vždy dodržuje stanovená pravidla pro daný předmět. Uvědoměle a aktivně pracuje ve skupině. Je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Respektuje pokyny učitele a většinou dodržuje stanovená pravidla pro daný předmět. Aktivně pracuje ve skupině. Je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Materiály, nástroje a vybavení používá bezpečně a účinně pouze někdy. Ne vždy respektuje pokyny učitele a stanovená pravidla. Bývá méně platným členem své skupiny. Často není schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů skupiny.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní i tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Materiály, nástroje a vybavení většinou nepoužívá bezpečně a účinně. Projevuje velmi malý zájem a snahu. Většinou nerespektuje pokyny učitele a stanovená pravidla. Ve skupině se neprojevuje jako její platný člen.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Materiály, nástroje a vybavení nepoužívá téměř nikdy bezpečně a účinně. Neprojevuje zájem o práci. Nerespektuje pokyny učitele a stanovená pravidla. Svou činností často narušuje spolupráci ve skupině. Správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen.

4. Pravidla pro sebehodnocení žáků

- Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků.
- Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími, způsobem přiměřeným věku žáků.
- Chyba je přirozená součástí procesu učení. Pedagogičtí pracovníci o chybě se žáky diskutují, žáci mohou některé práce sami opravovat, hodnocení žákova výkonu nelze provést jen klasifikací, musí být doprovázeno rozborem chyb žáka. Chyba je důležitý prostředek učení.
- Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit: - co se mu daří - co mu ještě nejde, jaké má rezervy - jak bude pokračovat dál
- Pedagogové vedou žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
- Sebehodnocení žáků nemá nahradit klasické hodnocení (hodnocení žáka pedagogem), ale má pouze doplňovat a rozšiřovat evaluační procesy a více aktivizovat žáka.
- Na konci pololetí žák písemnou nebo ústní formou provede sebehodnocení v oblasti:
 - zodpovědnost
 - motivace k učení

- sebedůvěra
- vztahy v třídním kolektivu

5. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných se řídí vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání; vyhláškou č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných a vyhláškou č. 147/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných
- Žákem speciálními vzdělávacími potřebami je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním. Zdravotním postižením je pro účely školských předpisů mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování. Zdravotním znevýhodněním zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání. Sociálním znevýhodněním je rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova, nebo postavení azylanta a účastníka řízení o udělení azylu na území České republiky.
- Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vytvoření nezbytných podmínek při vzdělávání i klasifikaci a hodnocení.
- Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.
- U žáka se specifickou vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
- Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píše tento žák zpravidla po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.
- Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.
- Klasifikace je provázena hodnocením, tj. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat,
- V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka, a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.
- Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a to na obou stupních základní školy.

- Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.
- Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.
- Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.
- Vyučující respektuje doporučené způsoby práce a hodnocení žáka, popsané ve zprávě o psychologickém vyšetření. Volí takové způsoby prověřování znalostí žáka, ve kterých se co nejméně projevuje zdravotní postižení (např. doplňování jevů místo diktátů, ústní zkoušení místo písemných prací či naopak, zkrácený rozsah písemných prací...).
- Podle druhu postižení využívá speciální metody, postupy, formy a prostředky vzdělávání a hodnocení, kompenzační, rehabilitační a učební pomůcky, speciální učebnice a didaktické materiály

6. Hodnocení mimořádně nadaných žáků

- Ředitel školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebo student nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy.
- Individuálně vzdělávaný žák koná za každé pololetí zkoušky z příslušného učiva, a to ve škole, do níž byl přijat k plnění povinné školní docházky. Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí. Ředitel školy zruší povolení individuálního vzdělávání, pokud žák na konci druhého pololetí příslušného školního roku neprospěl, nebo nelze-li žáka hodnotit na konci pololetí ani v náhradním termínu.

7. Zásady pro používání slovního hodnocení

- U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
- Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
- Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.
- U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
- Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích

pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

- Výsledky vzdělávání žáka na konci 1. pololetí lze hodnotit souhrnně za všechny předměty. Slovní hodnocení lze použít i pro hodnocení chování žáka.

8. Zásady pro vzájemné převedení klasifikace a slovního hodnocení

Prospěch	
Ovládnutí učiva	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 – nedostatečný	neovládá
Myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, samostatný
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení, pouze s nápovědou
5 – nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 – nedostatečný	nedokáže se samostatně vyjádřit, i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává

5 – nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Aktivita, zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 – nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

9. Hodnocení chování žáků

Pravidla pro hodnocení chování žáků jsou zpracována na základě:

- vyhlášky MŠMT č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky
- vyhlášky MŠMT č. 454/2006 Sb., kterou se mění vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky
- vyhlášky MŠMT č. 256/2012 Sb., kterou se mění vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění vyhlášky č. 454/2006 Sb.
- Hodnotí se přístup žáka k plnění povinností, které vyplývají ze školního řádu a také dodržování norem slušného chování.
- Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a na akcích pořádných školou.

✓ Výchovná opatření

Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření.

Pochvala

- **Pochvaly a jiná ocenění** slouží k upevňování pozitivních vzorců chování a posilování mravní výchovy. **Kázeňská opatření** slouží k potlačování nežádoucích vzorců chování, reakce na porušování Školního řádu. Je to rychlá reakce na výraznější odchylku od normy (pravidla Školního řádu).

Udělování pochval a jiných ocenění			
Pochvala ředitele školy (pŘŠ)	Uděluje ŘŠ na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby po projednání v pedagogické radě.	Mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin, za dlouhodobou úspěšnou práci (žák dlouhodobě splňuje více kritérií uvedených pro pochvalu třídního učitele).	Pochvala ŘŠ se zaznamenává do systému Bakalář a na vysvědčení za pololetí, ve kterém bylo uděleno.

<p>Pochvala třídního učitele (pTU)</p>	<p>Uděluje TU na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících.</p>	<p>Výrazný projev školní iniciativy nebo za děletrvající úspěšnou práci, např. aktivní přístup k plnění školních povinností, plnění mimořádných úkolů, svědomité plnění úkolů služby ve třídě, za vylepšování třídního a školního prostředí, za aktivní pomoc spolužákům nebo zaměstnancům školy, děletrvající vzorné a příkladné chování, pokroky při svém vzdělávání, pravidelná příprava na vyučování, významný počin v rámci osobnostního rozvoje (např. práce a vztah ke kolektivu, zapojení ve sběru druhotných surovin, charitativních akcích, apod.), pomoc při organizování školních aktivit, příspěvky do školního časopisu, účast na školních akcích, reprezentace školy (např. na veřejnosti, účast v soutěžích, atd.).</p>	<p>Pochvala TU se zaznamenává do systému Bakalář. Žák od TU dostane pochvalu vytištěnou.</p>
---	--	---	--

<p>Ukládání kázeňských opatření</p>			
<p>Napomenutí třídního učitele (NTU)</p>	<p>Uděluje třídní učitel(ka) na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících.</p>	<p>Porušení povinností stanovených Školním řádem – méně závažné prohřešky proti Školnímu řádu.</p>	<p>Napomenutí TU se zaznamenává do systému Bakalář. Žák od TU dostane NTU vytištěné.</p>
<p>Důtka třídního učitele (DTU)</p>	<p>Uděluje třídní učitel(ka) na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících.</p>	<p>Porušení povinností stanovených Školním řádem – závažnější prohřešky proti Školnímu řádu nebo neúčinné udělování NTU.</p>	<p>Důtka TU se zaznamenává do systému Bakalář. Žák od TU dostane DTU vytištěnou.</p>
<p>Důtka ředitelky školy (DRŠ)</p>	<p>Uděluje dle závažnosti ředitel školy po domluvě s třídním učitelem a ostatními pedagogy a po projednání v pedagogické radě.</p>	<p>Porušení povinností stanovených Školním řádem – hrubé a závažné porušení Školního řádu nebo neúčinná udělování DTU.</p>	<p>Důtka RŠ se zaznamenává do systému Bakalář. Žákovi uloží důtku RŠ ředitel školy osobně.</p>

✓ **Kázeňská opatření**

Opatření k posílení kázně žáků se ukládá za závažné, nebo opakovaná méně závažná porušení povinností stanovených tímto školním řádem. Za jeden přestupek se uděluje žákovi pouze jedno opatření k posílení kázně. Podle závažnosti provinění se ukládá některé z těchto opatření:

Napomenutí třídního učitele (NTU)

Uděluje třídní učitel za drobné přestupky (např. občasná nekázeň, zapomínání pomůcek), za občasná pozdní příchody, 1 neomluvenou hodinu. Může být uděleno i bezprostředně po provinění.

Důtka třídního učitele (DTU)

Uděluje třídní učitel za závažnější přestupek nebo za větší počet méně závažných přestupků, za hrubé vyjadřování, nevhodné chování ke spolužákům, nerespektování pokynů zaměstnanců školy, za 2 – 3 neomluvené hodiny. Může být udělena i bezprostředně po provinění. Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení DTU.

Důtka ředitele školy (DŘŠ)

Uděluje ředitel školy na návrh třídního učitele nebo dalších zaměstnanců školy za závažný přestupek proti školnímu řádu, opakované přestupky, poškozování majetku školy nebo spolužáků, ubližování spolužákům, užívání návykových látek (tabákové výrobky, alkohol, omamné a psychotropní látky) v prostorách školy a na akcích pořádaných školou nebo za neomluvenou absenci v rozsahu 4 – 8 vyučovacích hodin. DŘŠ lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.

Při hodnocení chování nemusí být dodržena posloupnost NTU – DTU – DŘŠ – 2. stupeň z chování – 3. stupeň z chování

Udělení výchovných opatření zaznamenává třídní učitel ihned do školní matriky a prokazatelně o nich ihned informuje žáka a jeho zákonné zástupce.

Na vysvědčení je chování žáka klasifikováno těmito stupni:

1 – velmi dobré

2 – uspokojivé

3 – neuspokojivé

Klasifikaci chování navrhuje třídní učitel na základě svých podkladů a podkladů ostatních vyučujících v dané třídě. Návrh projedná na pedagogické radě s učiteli a ředitelem školy.

Kritéria pro jednotlivé stupně hodnocení chování:

1 – velmi dobré

Žák bez problémů dodržuje pravidla chování, nedopouští se významných přestupků proti pravidlům chování, nemá žádné neomluvené hodiny.

2 – uspokojivé

- narušování průběhu vyučovacích hodin (úmyslné vyrušování, vulgární vyjadřování, nepřipravenost na výuku)
- opakované nerespektování pokynů vyučujících a zaměstnanců školy
- projevy šikany vůči spolužákům nebo zaměstnancům školy
- vandalismus, ničení majetku školy a spolužáků
- velmi časté pozdní příchody, neomluvená absence do 10 vyuč. hodin

- opakované užívání návykových látek (tabákové výrobky, alkohol, omamné a psychotropní látky) v prostorách školy a na akcích pořádaných školou

3 – neuspokojivé

- stupňování a opakování předchozích přestupků • neomluvená absence nad 10 vyučovacími hodinami
- držení, distribuce a zneužívání návykových látek v prostorách školy a na akcích pořádaných školou
- krádeže
- závažné projevy šikany vůči spolužákům nebo zaměstnancům školy, agresivní chování
- nerespektování soukromí zaměstnanců školy a zneužívání jejich osobních údajů.

10. Hodnocení žáka na vysvědčení

- Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení. Za první pololetí lze žákovi vydat místo vysvědčení výpis z vysvědčení.
- Jestliže je žák z výuky některého předmětu v prvním nebo druhém pololetí uvolněn, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „uvolněn(a)“.
- Nelze-li žáka z některého nebo ze všech předmětů v prvním nebo ve druhém pololetí hodnotit ani v náhradním termínu, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo „nehodnocen(a)“.
- Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:
 - prospěl(a) s vyznamenáním,
 - prospěl(a),
 - neprospěl(a)
 - nehodnocen(a).

Žák je hodnocen na vysvědčení stupněm:

- **prospěl(a) s vyznamenáním**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré; v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků v tomto školním řádu.
- **prospěl(a)**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,
- **neprospěl(a)**, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,
- **nehodnocen(a)**, není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

- Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje jejich výkon.

11. Plnění povinné školní docházky ve škole mimo území České republiky nebo v zahraniční škole na území České republiky

- Žák, který plní povinnou školní docházku ve škole mimo území České republiky, může na základě žádosti zákonného zástupce žáka konat za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků, zkoušku v kmenové škole nebo ve škole zřízené při diplomatické misi České republiky (dále jen "zkoušející škola"). Zkouška se koná:
 - a) ve všech ročnících ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání,
 - b) v posledních dvou ročnících prvního stupně ze vzdělávacího obsahu vlastivědné povahy vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání,
- Před konáním zkoušky předloží zákonný zástupce žáka řediteli zkoušející školy vysvědčení žáka ze školy mimo území České republiky, včetně jeho překladu do českého jazyka, a to za období, za které se zkouška koná. V případě pochybností o správnosti překladu je ředitel zkoušející školy oprávněn požadovat předložení úředně ověřeného překladu. Po vykonání zkoušky vydá ředitel zkoušející školy žákovi vysvědčení.
- Pokud žák zkoušku podle odstavce 1 nekoná, doloží zákonný zástupce žáka řediteli kmenové školy plnění povinné školní docházky žáka předložením vysvědčení žáka ze školy mimo území České republiky za období nejvýše dvou školních roků, včetně jeho překladu do českého jazyka, v termínech stanovených ředitelem kmenové školy. V případě pochybností o správnosti překladu je ředitel kmenové školy oprávněn požadovat předložení úředně ověřeného překladu. Kmenová škola žákovi vysvědčení nevydává.
- Pokračuje-li žák, který konal zkoušky podle odstavce 1, v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí ho ředitel kmenové školy do příslušného ročníku podle výsledků zkoušek.
- Pokračuje-li žák, který nekonal zkoušky podle odstavce 1, v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí ho ředitel kmenové školy do příslušného ročníku po zjištění úrovně. Žák, který plní povinnou školní docházku formou individuální výuky v zahraničí, může na základě žádosti zákonného zástupce žáka konat za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků, zkoušku ve zkoušející škole. Zkouška se koná z každého povinného předmětu vyučovaného v příslušných ročnících školního vzdělávacího

programu zkoušející školy, s výjimkou předmětů volitelných. Po vykonání zkoušky vydá ředitel zkoušející školy žákovi vysvědčení.

- Pokud žák zkoušku podle odstavce 1 nekoná, doloží zákonný zástupce žáka řediteli kmenové školy plnění povinné školní docházky žáka předložením čestného prohlášení zákonného zástupce o vzdělávání žáka v době pobytu v zahraničí, a to za období nejvýše dvou školních roků, v termínech stanovených ředitelem kmenové školy. Kmenová škola žákovi vysvědčení nevydává.
- Pokračuje-li žák, který konal zkoušky podle odstavce 1, v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí ho ředitel kmenové školy do příslušného ročníku podle výsledků zkoušek.
- Pokračuje-li žák, který nekonal zkoušky podle odstavce 1, v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí ho ředitel kmenové školy do příslušného ročníku po zjištění úrovně jeho dosavadního vzdělání a znalosti vyučovacího jazyka.
- Žák, který plní povinnou školní docházku v zahraniční škole na území České republiky podle § 38 odst. 1 písm. c) školského zákona, s výjimkou škol podle § 18c, koná za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků, zkoušku v kmenové škole. Zkouška se koná ze vzdělávacího obsahu podle § 18 odst. 1.
- Před konáním zkoušky předloží zákonný zástupce žáka řediteli kmenové školy vysvědčení žáka ze zahraniční školy na území České republiky, včetně jeho překladu do českého jazyka, a to za období, za které se zkouška koná. V případě pochybností o správnosti překladu je ředitel kmenové školy oprávněn požadovat předložení úředně ověřeného překladu. Po vykonání zkoušky vydá ředitel kmenové školy žákovi vysvědčení.
- Pokračuje-li žák v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí ho ředitel kmenové školy do příslušného ročníku podle výsledků zkoušek.
- Žákovi, který plní povinnou školní docházku ve škole mimo území České republiky podle § 38 odst. 1 písm. a) školského zákona a nekonal zkoušky, vydá ředitel kmenové školy vysvědčení, jestliže a) ve vzdělávacím programu školy mimo území České republiky je na základě mezinárodní smlouvy nebo v dohodě s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy zařazen vzdělávací obsah podle § 18 odst. 1 a žák byl z tohoto obsahu hodnocen, nebo b) žák je zároveň žákem poskytovatele vzdělávání v zahraničí, který v dohodě s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy poskytuje občanům České republiky vzdělávání ve vzdělávacím obsahu podle § 18 odst. 1 a který žáka z tohoto vzdělávacího obsahu hodnotil.
- Žákovi, který plní povinnou školní docházku v zahraniční škole na území České republiky podle § 38 odst. 1 písm. c) školského zákona, v jejímž vzdělávacím

programu je na základě mezinárodní smlouvy zařazen vzdělávací obsah podle § 18 odst. 1, byl z tohoto vzdělávacího obsahu hodnocen zahraniční školou na vysvědčení a v souladu s mezinárodní smlouvou nekonal zkoušky, ředitel kmenové školy vydá vysvědčení.

- Ředitel kmenové školy vydá vysvědčení podle odstavce 1 nebo 2 za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků. Hodnocení ze vzdělávacího obsahu podle § 18 odst. 1 se na tomto vysvědčení uvede v případech podle odstavce 1 písm. a) a odstavce 2 v souladu s vysvědčením vydaným školou mimo území České republiky nebo zahraniční školou na území České republiky a v případě podle odstavce 1 písm. b) v souladu s osvědčením vydaným zahraničním poskytovatelem vzdělávacího obsahu podle § 18 odst. 1.
- Pokračuje-li žák, kterému ředitel kmenové školy podle odstavce 1 nebo 2 vydal vysvědčení, v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí jej ředitel kmenové školy do příslušného ročníku na základě tohoto vysvědčení.
- Žáka, který plnil povinnou školní docházku ve škole zřízené při diplomatické misi České republiky nebo konzulárním úřadu České republiky a pokračuje v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí ředitel kmenové školy do příslušného ročníku podle dosavadních výsledků vzdělávání doložených vysvědčením.
- Žáka, na kterého se vztahuje povinná školní docházka a který nekonal zkoušky podle § 18 až 18b z jiných než touto vyhláškou stanovených důvodů, zařazuje ředitel kmenové školy do příslušného ročníku po zjištění úrovně jeho dosavadního vzdělání a znalosti vyučovacího jazyka.
- Zkouška je komisionální. Komisi jmenuje ředitel zkoušející školy.
- Komise je tříčlenná a tvoří ji:
 - a) předseda, kterým je ředitel zkoušející školy, popřípadě jím pověřený učitel zkoušející školy,
 - b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
 - c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
- Termín konání zkoušky dohodne ředitel zkoušející školy se zákonným zástupcem žáka tak, aby se zkouška uskutečnila nejpozději do dvou měsíců po skončení období, za které se zkouška koná. Nedojde-li k dohodě mezi zákonným zástupcem žáka a ředitelem zkoušející školy, stanoví termín zkoušky ředitel zkoušející školy. Není-li možné žáka ze závažných důvodů v dohodnutém termínu přezkoušet, stanoví ředitel zkoušející školy náhradní termín zkoušky tak, aby se zkouška

uskutečnila nejpozději do čtyř měsíců po skončení období, za které se zkouška koná.

- Konkrétní obsah a rozsah zkoušky stanoví ředitel zkoušející školy v souladu se školním vzdělávacím programem. Se stanoveným obsahem a rozsahem zkoušky seznámí ředitel zkoušející školy s dostatečným časovým předstihem zákonného zástupce žáka, nejpozději však při stanovení termínu zkoušky.
- Výsledek zkoušky stanoví komise hlasováním. Výsledek zkoušky se vyjádří slovním hodnocením podle § 15 odst. 2 nebo stupněm prospěchu podle § 15 odst. 3.
- Na vysvědčení žák není hodnocen z chování. Na vysvědčení se uvede text: "Žák(yně) plní povinnou školní docházku podle § 38 školského zákona.
- Celkové hodnocení žáka se stanoví obdobně podle § 16 odst. 3. Pro stanovení stupně celkového hodnocení žáka je rozhodný výsledek zkoušky nebo hodnocení na osvědčení vydaném podle § 18c odst. 3.
- Vykonal-li žák zkoušku ve škole zřízené při diplomatické misi České republiky, zašle ředitel této školy řediteli kmenové školy kopii vysvědčení a výpis z dokumentace školy s údaji o žákovi.
- O zkoušce se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.
- V případě, že zákonný zástupce žáka má pochybnosti o správnosti výsledku zkoušky, může požádat o přezkoušení podle § 22.

12. Komisionální přezkoušení a opravné zkoušky

- Žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.
- Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
- Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku.
- V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.
- Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

- Komise je tříčlenná a tvoří ji: o předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy, o zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu, o přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
- Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
- O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.
- Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
- Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.